- Araştırma Makalesi -

[H] İKİ ORTAKLI LİMİTED ŞİRKETLERDE ORTAĞIN ŞİRKETTEN ÇIKARILMASI İÇİN GENEL KURUL KARARI ARANMASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME[*]

(AN EVALUATION ON SEEKING A GENERAL ASSEMBLY RESOLUTION FOR EXPULSION OF THE PARTNER IN LIMITED LIABILITY COMPANIES WITH TWO PARTNERS)

Doç. Dr./*Assoc. Prof. Dr.* Tayfun ERCAN[**]

ÖZ

Bir sermaye şirketi olan limited şirketlerde, karşılıklı güven ortaklık ilişkisinin devamı bakımından önemlidir. Ortaklık ilişkisinin devam etmesinin mümkün olmadığı hallerde, ortağın iradesi hilafına şirketle ilişkisinin kesilmesi gündeme gelecektir. Şirketin, faaliyetlerinin devamını güçleştiren ortağın şirket sözleşmesinde yer alan çıkarılma sebeplerine dayanılarak genel kurul kararıyla veya haklı sebeplerin bulunması durumunda mahkeme kararıyla ortaklıktan çıkarılması mümkündür. Böylelikle, şirket varlığını devam ettirecek ve diğer ortakların hakları korunacaktır.

Şirket sözleşmesinde yer alan çıkarılma sebeplerinin bulunması durumunda genel kurul kararıyla ortaklıktan çıkarılması mümkündür. Ancak, iki ortaktan oluşan limited şirketlerde ortaklardan birinin haklı sebeple şirketten çıkarılması için aranan genel kurul kararıyla ilgili bir-

---

[H] Hakem denetiminden geçmiştir.

[*] Bu makale 03.08.2022 tarihinde Yayınevimize ulaşmış olup, 08.08.2022 tarihinde birinci hakem; 19.08.2022 tarihinde ikinci hakem onayından geçmiştir.

[**] Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesi, av.tayfunercan@hotmail.com, ORCID ID:, orcid.org/0000-0002-6207-668X

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar tarafından çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Bu makaleye atıf için; ERCAN, Tayfun, "İki Ortaklı Limited Şirketlerde Ortağın Şirketten Çıkarılması İçin Genel Kurul Kararı Aranması Üzerine Bir Değerlendirme", REGESTA, Cilt: 7, Sayı: 2, 2022, s. 189-202.

takım sorunlar ortaya çıkabilir. Bu çalışmamızda, iki ortaklı limited şirketlerde ortağın çıkarılması için genel kurul kararının aranmasıyla ilgili sorunlar üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Limited Şirket, Genel Kurul, Çıkarılma

ABSTRACT

In limited liability companies which are equity companies, mutual trust is important for the continuation of the partnership relationship. In cases where the partnership relationship is not possible, it will be considered that the partner's relationship with the company will be terminated against the will of the partner. It is possible to terminate the partner, who makes the continuation of the company's activities difficult, based on the reasons for dismissal in the company agreement by the resolution of the general assembly or, in case of justifiable reasons, by a court decision. Thus, the company will continue to exist and other partners' rights will be protected.

If there are reasons for expulsion in the articles of association, it is possible to be removed from the partnership with the resolution of the general assembly. However, in limited liability companies consisting of two partners, some problems may arise regarding the general assembly resolution sought to terminate one of the partners from the company for good cause. In this study, we will focus on the problems related to the general assembly resolution to remove the partner in limited liability companies with two partners.

Keywords: *Limited Company, General Assembly, Expulsion*

***

GİRİŞ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 640'ncı maddesi uyarınca, limited şirkette, şirketin talebi üzerine, ortağın mahkeme kararıyla haklı sebeple çıkarılması mümkündür. Haklı sebeple çıkarma davası açılabilmesi bakımından bu konuyla ilgili bir genel kurul kararı alınması zorunludur. Çünkü, TTK'nun 616 f.1-h maddesi açık olup ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulması genel kurulun devredilmez

yetkileri arasındadır. Bununla birlikte, ortağın çıkarılmasına ilişkin genel kurul kararı ağırlaştırılmış nisabın arandığı hallerden biri olup bu karar temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunmasıyla alınır. Bu türden bir nisabın aranması, sermaye payı ya da oy hakkı açısından azınlık konumundaki ortağın, çoğunluğu oluşturan diğer ortağı çıkarmasını imkansız hale getirmektedir[1]. Aynı şekilde, ortakların %50-%50 paya sahip olduğu iki ortaktan oluşan limited şirkette çıkarılmayla ilgili genel kurul kararı alınması da ihtimal dahilinde değildir. Başka bir ifadeyle, iki ortaklı limited şirkette, haklı sebebin varlığına rağmen, ortaklardan birinin, diğer ortağı TTK 640/3 maddesi kapsamında şirketten çıkarması mümkün olmayacaktır.

I. LİMİTED ŞİRKETLERDE HAKLI SEBEPLERLE ORTAĞIN ÇIKARILMASININ İKİ ORTAKLI LİMİTED ŞİRKETLERDE UYGULANABİLİRLİĞİ

A. MÜLGA 6762 SAYILI TİCARET KANUNU DÖNEMİ

Mülga 6762 sayılı TTK'nın 551/3 maddesi, limited şirketlerde haklı sebeplerle ortaklıktan çıkarılmayı düzenlemekteydi. Bu düzenlemeye göre, esas sermayenin yarısından fazlasını elinde bulunduran ortakların mutlak çoğunluğunun kararı üzerine ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulabilir. Söz konusu düzenleme uyarınca, mülga 6762 sayılı Kanun'a göre, azınlık durumundaki ya da şirkette %50 paya sahip ortağın, haklı sebep olsa dahi diğer ortağın çıkarılmasına ilişkin genel kurul kararını kendi başına alması mümkün değildir.

Yargıtay'ın uygulamasına bakıldığında, yerleşik uygulamanın, iki ortaklı limited şirkette, ortaklardan birinin açtığı haklı sebebe dayalı çıkarma davasını, reddetmek şeklinde olduğu görülecektir[2]. Yargıtay'ın temel gerekçelerinden ilki, mülga Kanunun tek ortaklı limited şirkete cevaz vermemesiydi. Yürürlükteki 6102 sayılı Ticaret Kanunu'nun tek ortaklı limited şirket kurulmasına imkan tanıdığı düşünüldüğünde, halihazırdaki uygulama bakımından bu gerekçenin geçerli olmayacağı söy-

[1] Ali Haydar Yıldırım, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi (1st edn Seçkin Yayıncılık 2013) 71

[2] Hanife Doğrusöz Koşut, Limited Şirkette Oy Hakkı (1st edn Vedat Kitapçılık 2021) 107

lenebilir[3]. Diğer gerekçe ise, 6762 sayılı Kanun'da aranan yeter sayının, bir ortağın tek başına sağlayamamasıdır.

Mülga 6762 sayılı Kanun döneminde öğretide konuyla ilgili farklı görüşler mevcuttu. Bir kısım yazar, sorunun haklı sebeple fesih davası açılmak suretiyle aşılabileceğini savunmuştur[4]. Bazı yazarlar ise, mülga 6762 sayılı Kanun'un kollektif şirketlere ilişkin olan ve yalnız iki kişiden ibaret bir kollektif şirkette, ortaklardan birinin şirketten çıkarılmasını haklı kılan sebeplerle mahkemeye başvurusunu düzenleyen 199'uncu maddesinin uygulanabileceğini savunmuştur[5].

B. MERİ 6102 SAYILI TİCARET KANUNU DÖNEMİ

6102 sayılı Ticaret Kanunu'nun 640/3'üncü maddesine göre, haklı sebeplerin bulunması durumunda, şirket, ortağın çıkarılması için mahkemeye başvurabilecektir[6]. Ortağın çıkarılması önemli bir karar olduğu için 6102 sayılı Kanun'da ağırlaştırılmış nisaplar öngörülmüştür[7]. Buna göre, genel kurul kararı, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunmasıyla alınabilir[8]. Dolayısıyla, azınlığın ya da %50 paya sahip olmayan bir ortağın, haklı sebeple çıkarılmayla ilgili genel kurul karar

[3] Ayşe Çakır, 'İki Ortaklı Limited Şirkette Ortağın Çıkarılmasında Genel Kurul Kararının Aranması Problemi' (2018) Türkiye Adalet Akademisi Dergisi (36) 241-263 <https://dergipark.org.tr/en/pub/taad/issue/52646/693605>, (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

[4] Halit Aker, 'Anonim ve Limited Şirketlerde Ortaklık Sıfatının Sona Ermesi ve Özellikle Haklı Sebeple Fesih Davasına İlişkin Bazı Değerlendirmeler' (2016) 32 (1), Batider 63; İsmail Doğanay, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Anonim Şirketler, (3 rd edn Feryal Matbaası 1990) 1489; Hanife Öztürk Dirikkan, Limited Şirket Ortağının Ayrılması ve Ayrılma Payı (1st edn Yetkin Yayıncılık 2005) 82; Engin Erdil, Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma, (2 nd edn 2010) İstanbul, 145

[5] İrfan Baştuğ, 'Limited Şirkette Ortağın Çıkma ve Çıkarılması' (İzmir 1966) 60; Güzin Üçışık, 'Limited Şirkette Ortağın Ortaklıktan Çıkarılması' (2003) Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, MÜ Hukuk Fakültesi Yayınları 189, 201

[6] Oruç Hami Şener, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku (1st edn Seçkin Yayıncılık 2017) 907; Ayşe Şahin, 'Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Ortaklıkta Ortağın Çıkması ve Çıkarılmasına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi' (2013) Ersin Çamoğlu'na Armağan, 32

[7] Mehmet Bahtiyar, 'İki Kişilik Ortaklıkta Haklı Sebeple Çıkarma Davası Ve Yargıtay Kararları' (2016) Ticaret Hukuku Ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Batider, 114

[8] Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (5th edn Seçkin Yayıncılık 2020) 492

nisabını tek başına sağlaması mümkün değildir. Bu bakımdan, mülga 6762 sayılı Kanun dönemindeki sorunun halihazırda devam ettiği anlaşılmaktadır.

Yargıtay uygulamasına bakıldığında, iki ortaklı limited şirkette, haklı sebeplerin varlığı halinde, ortaklardan birinin, 6102 sayılı Kanun'da öngörülen yetersayı ile alınan genel kurul kararı olmaksızın, diğer ortağın çıkarılması istemiyle mahkemeye başvuramayacağı yönünde kararlar verdiği görülmektedir[9].

- Yargıtay 11. HD, 06.02.2017 tarihli ve E. 2664, K. 607 sayılı kararı *"...Bu yasal düzenleme gözetildiğinde limited şirket ortağının diğer ortak aleyhine haklı sebeple çıkarma davası açması olanaklı değildir. Böyle bir davanın ancak ... Otelcilik Ltd. Şti. tarafından açılması gerekir. Somut olayda davacı ortağın şirket adına açtığı bir dava da bulunmadığından aktif husumet yönünden davanın reddi gerekmektedir."*
- Yargıtay 11. HD, 05.06.2017 tarihli ve E. 709, K. 3376 sayılı kararı "*…bir ortağın haklı sebepler dolayısı ile şirketten çıkarılması talebiyle mahkemeye başvurulabilmesi için temsil edilen oyların en az 2/3'sinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunduğu genel kurul kararı alınması gerektiği, davalı ortağın haklı sebepler ile şirketten çıkarılması için alınmış bir genel kurul kararının bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir."*

Yargıtay kararları incelendiğinde görüleceği üzere, ortaklardan birinin haklı sebeplere dayalı ortaklıktan çıkarma davasını aktif dava ehliyeti yokluğu gerekçesiyle reddetmektedir. Ancak bu gerekçe, haklı sebeple çıkarma hakkının kullanılmasını daraltmaktadır. Bu durumda, haklı sebeplerle çıkarma davası sadece genel kurul kararında ağırlaştırılmış nisabı sağlayanlar tarafından açılabilecektir. Diğer bir olasılık ise, ortaklardan birinin genel kurul kararındaki ağırlaştırılmış nisabı sağlayacak nisaba sahip olmasıdır. Böyle bir ihtimalde ortaklardan biri bu imkana sahipken diğer ortak bu haktan mahrum kalacaktır[10]. Yargıtay'ın bu yaklaşımının diğer önemli sonucu ise, limited şirkette, haklı sebeplerle çı-

[9] Çakır (n 3) 244

[10] Baştuğ (n 5) 60; Üçışık (n 5) 202; Oruç Hami Şener, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı (5th edn Seçkin Yayıncılık 2015) 763; Aker (n 4) 105 vd.

karma davası açılabilmesi bakımından genel kurul kararı alınmasının zaruri olması, uyuşmazlıkların çözülememesine yol açacaktır[11].

Konuyla ilgili öğretide görüşlere bakıldığında, bir kısım yazarın Yargıtay'ın görüşüne benzer şekilde, haklı sebebe dayalı olarak çıkarma davası açılabilmesi bakımından genel kurul kararının şart olduğunu belirtmektedir[12]. Bir kısım yazar ise, iki ortaklı limited şirkette, haklı sebebe dayalı çıkarma davası açılabilmesi açısından, diğer ortağın genel kurul kararı gerekmeksizin mahkemeye başvurulabileceğini savunmaktadır[13].

II. GENEL KURUL KARARININ ALINMASININ MÜMKÜN OLMADIĞI DURUMLARDA SORUNUN HAKLI SEBEBE DAYALI FESİH DAVASIYLA ÇÖZÜLÜP ÇÖZÜLMEYECEĞİ

Genel kurul kararının alınmasının mümkün olmadığı iki ortaklı limited şirkette, haklı sebeple çıkarma davası açma imkanı bulamayan ortağın haklı sebeple fesih davası açmak suretiyle bu sorunu aşabileceği tıpkı mülga 6762 sayılı Kanun döneminde olduğu gibi yürürlükteki 6102 sayılı Kanun döneminde de savunulmaktadır[14].

Bu noktada konuyla ilgili kapsamlı değerlendirme yapılabilmesi açısından haklı sebeple fesih davasıyla ilgili açıklama yapılmasında fayda vardır. Ortaklar arasındaki ortak çaba unsuru, şirket kavramının önemli bir unsuru olup şirketin amacına ulaşması bakımından elzemdir[15]. Ortaklar arasındaki çaba unsurunun ortadan kalktığı durumlarda, ortağın şirket sözleşmesiyle bağlı kalması mümkün olmadığından bireysel çıkarlar ön plana çıkmaktadır[16]. Bu durumu göz önünde bulunduran kanun koyucu, ortağın şirketten ayrılabilmesine imkan vermek adına

[11] Çakır (n 3) 246

[12] Şahin, (n 6) 196; Erdil (n 4) 146

[13] Şener (n 6) 763; Aker (n 4) 34

[14] Baştuğ, (n 5) 60; Üçışık (n 5) 202; Doğanay (n 4) 1489; Erdil (n 4) 145; Öztürk Dirikkan (n 4) 82; Nihat Taşdelen, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Ortaklıklarda Çıkma Çıkarılma ve Fesih, (3rd edn Yetkin Yayıncılık 2012) 222

[15] Aydın, Fazıl, En Son Değişiklikler İle Türk Ticaret Kanunu'nda Limited Şirketler (1st edn Bilge Yayınevi 2013) 102

[16] Ersin Çamoğlu, 'Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi (Anonim Ortaklık) (2007) Prof.Dr.Yavuz Alangoya için Armağan, 667; Rabia Eda Giray, 'Limited Şirketin Haklı Sebeple Feshi ve Yargıtay'ın Yaklaşımı' (2007) İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 6(12), 196

haklı sebeple fesih kurumunu yasal düzenleme altına almıştır. Böylelikle, azınlıkta kalan ortağın hakları da korunmaktadır[17]. Haklı sebeplerin bulunması halinde, ortaklardan her biri, TTK 636/3'üncü maddesi uyarınca, şirket tüzel kişiliğine karşı haklı sebeple fesih davası açarak mahkemeden şirketin feshini talep edecektir[18]. Mahkemenin, şirketin feshine yönelik istem yerine, davacı ortağa ait payın gerçek değerinin ödenmesi suretiyle şirketten çıkarılmasına ya da duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme hükmetmesi mümkündür[19].

Limited şirkette, ortaklardan birinin haklı sebebe dayalı fesih davası açabilmesi için, ortada haklı bir sebebin bulunması gerekir[20]. Bu kavram, nısbi bir kavram olduğu için her somut olay özelinde hakim tarafından değerlendirme yapılması gerekir[21]. Örneğin, miras, eşler arasındaki mal rejimine ilişkin düzenlemeler ya da icra yoluyla esas sermaye payının geçtiği durumlarda, bütün haklar ve borçlar genel kurulun onayı gerekmeksizin iktisap edene geçtiğinden, bu kişi de haklı sebebe dayalı fesih davası açabilir. Hakim, haklı sebebin varlığını değerlendirirken maddi ve hukuki olayları birlikte ele alacak, şirketin ortak sayısını, sermayesini, yan edim ve ek edim yükümlülüklerini, şirket sözleşmesini dikkate alacaktır[22]. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, haklı sebebin varlığını takdir eden hakim akabinde uyuşmazlığı çözmeye en elverişli yolun hangisi olduğuna karar verecektir. Duruma göre, şirketin feshine, davacı ortağın payının gerçek değerinin ödenerek şirketten çıkarılmasına ya da diğer bir çözüm yoluna hükmedecektir.

---

[17] Ayşe Şahin, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi (7th edn Vedat Kitapçılık 2013) 32; Nuri Erdem, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, (2nd edn Vedat Kitapçılık 2012) 10

[18] Burçak Tatlı, 'Limited Şirketlerde Çıkma, Çıkarma ve Ayrılma Akçesi' (2021) 25(1) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (165- 210), 179

[19] Ersin Çamoğlu, 'Limited Ortaklıktan Çıkarılma' (2014) 30 (3) Batider 5, 9.

[20] Aytekin Çelik, Anonim Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma, (4th edn Seçkin Yayıncılık 2013) 296

[21] İsmail Kırca and Murat Gürel, 'Limited Şirket Ortağının Kendisini Çıkarmaya Yönelik Genel Kurul Kararının Alınmasında Oy Hakkına Sahip Olup Olmadığı Sorunu' (2015) Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı BATİDER (195-224), 217

[22] Zeynep Mineliler, 'Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketlerin Haklı Sebeple Feshi' (2012) Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 16(3), 106

Haklı sebebe dayalı fesih davasının temelinde dürüstlük kuralı vardır. Bu bakımdan, hakimin, haklı sebebin varlığını takdir ederken dürüstlük kuralını da dikkate alması gerekir. Hakim, davacı ortağın ileri sürdüğü sebepleri dürüstlük kuralına aykırı buluyorsa ve şirketin devamının imkansız olduğu değerlendiriliyorsa, şirketin feshine karar vermesi mümkündür[23]. Ancak, şirketin feshinin son çare olduğu unutulmamalıdır. Yani, davacı ortak amacına, şirket feshedilmeden başka bir yolla ulaşacaksa, fesih talebinin kabul edilmemesi gerekir. TTK m. 531'in gerekçesinde *"... İleri sürülen sebeplerin haklı olup olmadığına karar verecek olan mahkemedir. Mahkeme sebepleri haklı bulsa bile fesih kararı vermek zorunda değildir. Şirketin feshini haklı kılan sebeplerin varlığına rağmen, yaşatılmasının ekonomik ve rasyonel açıdan daha doğru olacağına kanaat getiren mahkeme; şirketi feshetmek yerine, fesih talebinde bulunan pay sahiplerinin paylarının gerçek değerinin ödenmesine ve kendilerinin şirketten çıkarılmalarına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebilir. Davacıya paranın kimin tarafından ve nasıl ödeneceği, bu payları geçici olarak şirketin iktisap edip edemeyeceği yargı kararlarına ve öğretideki görüşlere göre belirlenecektir..."* şeklinde açıklanmıştır[24].

Hakim, somut uyuşmazlığa göre ortakların, şirketin ya da çalışanların menfaatlerini korumak adına elverişli başka bir çözüm yoluna başvurabilir[25]. Diğer taraftan, davacı ortağın amacına başka yolla ulaşması mümkün ise, bu yolları tüketmeyen ortağın fesih davasını reddetmesi gerekir. Çünkü, davacı ortağın bu türden bir davranışı dürüstlük kuralına aykırıdır.

Davacı ortağın ileri sürdüğü sebeplerin haklı olduğu kanaatine varan hakim, davacının payının gerçek değeri ödenerek şirketten çıkarılmasına karar verebilir[26]. Davacı ortağın şirketten çıkarılmasına yönelik yetki hakim tarafından resen kullanılacaktır. Ayrıca, hakim, duruma uygun düşen ve kabul edilebilir bir başka çözüme de karar verebilir.

---

[23] Hasan Pulaşlı, Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar (Seçkin Yayıncılık 2022) 1044

[24] Çakır (n 3) 252

[25] Soner Altaş, 'Ortak Limited Şirketten Nasıl Çıkar Veya Çıkarılır?' (2014) Mali Çözüm (Ocak- Şubat 2014)

[26] Eda Duygu Açıkalın, Limited Şirkette Çıkma Hakkı (Yetkin Yayınevi 2019) 33

Çalışmamızın önceki bölümlerinde açıklandığı üzere, Yargıtay ve öğretideki bir kısım yazarlar, genel kurul kararının alınamadığı iki ortaklı limited şirketlerde çıkarma davası açamayan ortağın, bu sorunu aşmak için haklı sebebe dayalı fesih davası açabileceğini belirtmektedir. Amaçsal bir değerlendirme yapıldığında, kanun koyucunun her iki davayı düzenlemekteki amacının farklı olduğu açıktır. Haklı sebeple fesih davası şirketin devamının beklenmediği durumlarda şirketin sona erdirilmesine yönelik bir davadır[27]. Haklı sebebe dayalı ortaklıktan çıkarma davasında şirketin faaliyetlerini güçleştiren ortağın şirketten çıkarılması amaçlanır ve şirketin sona ermesine yönelik bir irade yoktur. Kaldı ki, bu iki dava birbirinin alternatifi sayılan davalar da değildir. Bununla birlikte fesih davasını açan ortağın asli amacı mali haklarına kavuşarak şirketle olan bağını sona erdirmektir. Bu bakımdan, fesih talebi aynı zamanda çıkma talebini de içermektedir[28]. Dolayısıyla, hakim, fesih davasında, davacıya ait payın gerçek değerinin ödenerek şirketten çıkarılmasına hükmetmesi de mümkündür. Ne var ki, iki ortaklı limited şirkette, çıkarma davasını genel kurul kararı alamadığı için açamayan bu nedenle fesih davası açmak durumunda kalan davacı ortağın şirketten ayrılmaya yönelik bir iradesi yoktur[29]. Bu hususları göz önünde bulundurduğumuzda, çıkarma davası açamayan ortağı, bu sorunu aşmak adına fesih davasına yöneltmek amaca hizmet etmeyecektir. Hakimin, fesih davası açan ortağın payının gerçek değerini ödenerek şirketten çıkarılmasına karar verebileceği de düşünüldüğünde, davacı ortağın şirketten çıkarılması ihtimali de mevcuttur[30]. Davacı ortağın amacına ulaşmak için başka bir imkana sahip olduğu hallerde dürüstlük kuralına aykırı olarak açılan fesih davasının reddedilmesi gerektiğini daha önce belirtmiştik. Bu durum, fesih talebinin tali bir hak olduğunu göstermektedir. Gelinen bu noktada, sırf genel kurul kararı alamadığı yani şekilsel bir koşulu sağlayamadığı için şirket ortağını fesih davasına yönelmesi de dürüstlük kuralına aykırı bir davranış olarak değerlendirilebilecektir. Nitekim, Yargıtay 11. HD.

[27] Burak Adıgüzel and Özlem İlbasmış Hızlısoy, 'Limited Şirkette Haklı Sebeple Fesih ve Haklı Sebeple Çıkma Davaları Arasındaki İlişki' (Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II ve Makaleler, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç'a Armağan) (1st edn 2020) 183-218

[28] Çakır (n 3) 254

[29] İbrahim Enes Altan, 'Limited Şirkette Çıkma ve Çıkarılma' (2020) Regesta (C. 5) (S. 1) 171

[30] Soner Altaş, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketler (9th edn 2020) 288

20.06.2002 tarihli E. 3701, K. 6332 sayılı kararında, "…Limited ortaklıktan çıkma hakkı olanın, bu hakkı kullanmayarak ortaklığın feshini istemesi iyiniyetle bağdaşmaz…" denilmektedir[31].

III. KONUYA İLİŞKİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

6102 sayılı Ticaret Kanunu'nun 640/3'üncü maddesi uyarınca, şirketin talebi üzerine, şirket ortağı, haklı sebebe dayalı olarak şirketten çıkarılabilecektir[32]. Ortağın şirketten çıkarılmasını talep etme yetkisi şirkete aittir. Çıkarma davası açılabilmesi için, TTK'nın 621'inci maddesinde öngörülen ağırlaştırılmış nisabın genel kurulda sağlanması gerekir. Ne var ki, pay sahipliğinin %50-%50 olduğu durumlarda genel kurul kararının alınması mümkün değildir. Öğretide bir kısım yazar, konuyla ilgili örtülü bir kanun boşluğunun olduğunu ifade etmektedir[33]. Örtülü kanun boşluğu, amaçla sınırlı olacak şekilde doldurulmalıdır. Çalışmamızın bir önceki bölümünde, genel kurul kararı alınamayan iki ortaklı limited şirketlerde, haklı sebebe dayalı çıkarma davası açamayan ortağın, haklı sebebe dayalı fesih davası açmasının mümkün olduğu yönündeki yaklaşımın hangi yönleriyle uygun olmadığı açıklanmıştı. Bu aşamada, TTK'nın 640/3'üncü maddesi uygulamasında iki ortaklı limited şirketler bakımından örtülü bir boşluğun var olduğu denilebilir[34]. Bu konuda, mülga 6762 sayılı Kanun döneminde de aynı tartışmalar yaşanmıştır. Yürürlükteki 6102 sayılı Kanunda, eski düzenlemenin çok az değişiklikle alındığı görülmektedir. Başka bir ifadeyle, mülga 6762 sayılı Kanun döneminde yaşanan bu sorunun çözümüne yönelik bir değişiklik getirilmemiştir. Hakimin, var olan bu örtülü kanun boşluğunu çözmek adına, hükmü amacına uygun şekilde sınırlandırması gerekir. Bu kapsamda, iki ortaklı limited şirkette, ortaklardan her birinin genel kurul kararı olmaksızın, haklı sebeple diğer ortağın şirketten çıkarılması için dava açılmasını kabul etmesi amaca uygun olacaktır[35].

Konuyla ilgili örtülü kanun boşluğunun giderilmesi adına TTK'nın 640/3'üncü maddesine iki ortaklı limited şirkette, her bir ortağın haklı

[31] Çakır (n 3) 255

[32] Nuri Erdem, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, (Vedat Kitapçılık 2019) 183

[33] Aker (n 4)105 vd.

[34] Çakır (n 3) 257 vd

[35] Aker (n 4) 106

sebebe dayalı olarak diğer ortağın şirketten çıkarılması için genel kurul kararı aranmaksızın mahkemeye başvurabileceğine ilişkin açık bir düzenleme yapılabilir.

Son olarak, İngiliz, Hollanda ve Belçika gibi ülkelerde benimsendiği gibi pay sahibi olan ortağa, haklı sebebe yol açan ortağın payını satın almak için mahkemeye başvurma hakkı tanınabilir[36].

SONUÇ

İki ortaklı limited şirkette, genel kurul kararı alınamayan bir durumda ortağın haklı sebeple çıkarma davası yerine haklı sebeple fesih davası açarak bu sorunu aşıp aşamayacağı yani haklı sebeple fesih davasının haklı sebeple çıkarma davasının alternatifi olup olmayacağı hususları ele alınmıştır. İki ortaklı limited şirkette, azınlığın ve %50-%50 pay sahipliğinin bulunduğu durumlarda, haklı sebeple çıkarma davası açılması için gereken genel kurul kararı alınamayacağından ortağın haklı sebebe dayalı olarak ortağın şirketten çıkarılması için dava açması mümkün olmayacaktır. Yani, haklı sebep olsa dahi, ortaklardan birinin diğer ortağın şirketten çıkarılmasını isteme hakkından söz edilemeyecektir. Mülga 6762 sayılı Kanun döneminde de yaşanan bu sorun, yürürlükteki 6102 sayılı Kanun döneminde de devam etmektedir. Çünkü, konuyla ilgili yasal değişiklik çok az değişiklikle alınmıştır. Bu sorunun haklı sebeple fesih davasıyla aşılmasının amaçsal ve menfaat yönlerinden uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Örtülü kanun boşluğunun hakim tarafından amaç yönleriyle sınırlandırılarak çözülmesi gerekir. Bu bağlamda, iki ortaklı limited şirkette, genel kurul kararı alınmaksızın çıkarma davasının açılabilmesine olanak sağlanması sorunun çözümü bakımından faydalı olabilir. Örtülü kanun boşluğunun kanun koyucu tarafından doldurulması adına TTK 640/3'te iki ortaklı limited şirketlerde çıkarma davası açılabilmesi bakımından genel kurul kararı aranmayacağı yönünde bir düzenleme yapılabilir. Ayrıca, bir kısım Avrupa ülkesinde benimsendiği gibi pay sahibi olan ortağa, haklı sebebe yol açan ortağın payını satın almak için mahkemeye başvurma hakkı tanınabilir.

[36] ibid 107

KAYNAKÇA

Adıgüzel B. and İlbasmış Hızlısoy Ö., 'Limited Şirkette Haklı Sebeple Fesih ve Haklı Sebeple Çıkma Davaları Arasındaki İlişki' (Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II ve Makaleler, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç'a Armağan) (1st edn 2020) 183-218

Aker H., Anonim ve Limited Şirketlerde Ortaklık Sıfatının Sona Ermesi ve Özellikle Haklı Sebeple Fesih Davasına İlişkin Bazı Değerlendirmeler (2016) 32(1) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 63-150

Altaş S., 'Ortak Limited Şirketten Nasıl Çıkar Veya Çıkarılır?' (2014) Mali Çözüm (Ocak- Şubat 2014)

Bahtiyar M, İki kişilik ortaklıkta haklı sebeple çıkarma davası ve Yargıtay kararları, ticaret hukuku ve Yargıtay kararları sempozyumu, (Batider 2016) 114

Baştuğ İ, Limited Şirkette Ortağın Çıkma ve Çıkarılması (İzmir 1966) 60

Çakır A, İki Ortaklı Limited Şirkette Ortağın Çıkarılmasında Genel Kurul Kararının Aranması Problemi (2018) 36 (1) Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 241, 256

Çamoğlu E, Limited Ortaklıktan Çıkarılma (2014) 30 (3) Batider 5, 9

Çamoğlu E, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi (Anonim Ortaklık), Prof.Dr.Yavuz Alangoya için Armağan (İstanbul 2007) 667

Çelik A, Anonim Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma, (Seçkin Yayıncılık 2013) 296

Doğanay İ, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Anonim Şirketler, (Feryal Matbaası 1990) 148

Doğrusöz Koşut H., Limited Şirkette Oy Hakkı (Vedat Kitapçılık 2021)

Erdem N., Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, (Vedat Kitapçılık 2019) 183

Erdil E, Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma, (İstanbul 2010) 145

Fazıl A., En Son Değişiklikler İle Türk Ticaret Kanunu'nda Limited Şirketler (1st edn Bilge Yayınevi 2013) 102

Giray R. E, Limited Şirketin Haklı Sebeple Feshi ve Yargıtay'ın Yaklaşımı, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(12), 196

Kırca İ and Gürel M, Limited Şirket Ortağının Kendisini Çıkarmaya Yönelik Genel Kurul Kararının Alınmasında Oy Hakkına Sahip Olup Olmadığı Sorunu (Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, BATİDER, 2015, 195-224, 217

Mineliler Z, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketlerin Haklı Sebeple Feshi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16(3), 2012, 106

Öztürk Dirikkan H, Limited Şirket Ortağının Ayrılması ve Ayrılma Payı (Yetkin Yayıncılık 2005) 82

Pulaşlı H., Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar (Seçkin Yayıncılık 2022) 1044

Şahin A, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Ortaklıkta Ortağın Çıkması ve Çıkarılmasına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Ersin Çamoğlu'na Armağan (İstanbul 2013) 32

Şahin A, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi (Vedat Kitapçılık 2013) 32; Nuri Erdem, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, (Vedat Kitapçılık 2012) 10

Şener O H, "Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku" Seçkin Yayıncılık 2017) 907

Şener O.H., Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı (Seçkin Yayıncılık 2015)

Taşdelen N, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Ortaklıklarda Çıkma Çıkarılma ve Fesih, (Yetkin Yayıncılık 2012)

Tatlı, B, Limited Şirketlerde Çıkma, Çıkarma ve Ayrılma Akçesi (2021) 25(1) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 165-210

Tekinalp Ü., Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (5th edn Seçkin Yayıncılık 2020) 492

Üçışık G, "Limited Şirkette Ortağın Ortaklıktan Çıkarılması" (2003) Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, MÜ Hukuk Fakültesi yayınları 189, 201

Yıldırım A. H., 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi (1st edn Seçkin Yayıncılık 2013)